

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon šte. 552

LJUBLJANA, dne 17. julija 1924.

Telefon šte. 552

ŠTEV. 84.

Trgovinska pogodba z Italijo.

V torek popoldne je poslal minister trgovine in industrije g. dr. Krizman časopisom kratek izvleček trgovinske pogodbe med našo državo in Italijo, ki je bila, kakor smo že poročali, zaključena v soboto zvečer.

Težko je izreči sodbo o pogodbi, ki je celotno še ne poznamo, in dasi smo že danes prepričani, da nismo dosegli niti majhen del onega kar smo pričakovali, vendar pa moramo z zadovoljenjem pozdraviti sklep pogodbe že radi tega, ker bo s tem napravljen konec nevzdržnemu stanju, ki je vladalo doslej v odnosih med nami in Italijo v glavnem zbog pomanjkanja pogodbe, ki bi tvorila trdno bazo za uspešen razvoj zdravih gospodarskih odnosov. Poleg tega pomeni ta pogodba znaten korak naprej v konsolidaciji notranjih razmer v državi.

Izveček iz pogodbe, objavljen od ministra trgovine in industrije gosp. dr. Krizmana, vsebuje sledeče:

1. Člen 1. pogodbe proklamira princip svobode trgovinskega prometa med pogodbenima strankama, t. j. pogodbeni stranki prevzemata obvezo, da ne bode ta zabranili niti uvoza niti izvoza niti tranzita blaga. Izjemoma se morejo izreči zabrane samo v štirih slučajih, ki so v pogodbi izrecno imenovani. To so: 1. vojni material, 2. obziri javne varnosti, 3. obziri veterinarske in sanitarne policije, 4. artikli državnega monopola. Razen teh štirih slučajev pridržujeta pogodbeni stranki sebi pravico, da po potrebi zabranita tudi uvoz vina.

2. Po členu 2. pogodbe dajeta pogodbeni stranki druga drugi največje pogodnosti glede carine, nadalje za vse carinske formalnosti, za transport robe in za vse, kar se nanaša na promet blaga. Izjemoma ne velja to za obmejni promet in za slučaj eventualne carinske unije. A enako se morejo regulirati tudi kontingentirane količine samo pod istimi pogoji in v količini, ki so že kontingentirane.

3. Tarifski del pogodbe (pogodbenar tarifa) veže okoli 80 carinskih postavk v naši carinski tarifi in okoli 20 postavk v italijanski. V naši tarifi je vezano v korist Italije: riž, južno sadje, testenine, klobuki in metalurgija. V italijanski tarifi je vezano na našo korist: goveja živina, njeni proizvodi in suhe češplje (slive). Pripominja se, da je Italija sklenila v teku prošlih let več tarifnih pogodb. Tudi odredbe v teh pogodbah veljajo v obveznih carinskih postavkah za nas. Razen tega je uvedeno posredno vezivanje iz vseh potrošarinskih davkov, ki so navedeni na račun države ali avtonomnih delov. Ti davki morejo vezati samo tedaj in v toliko, kadar in kolikor obstoje za domačo robo.

4. Za promet z govejo živino in njenimi proizvodi je sklenjena specijalna veterinarska konvencija, ki ji je cilj, da sprečava zlorabe, ki bi jih ena od pogodbenih strank mogla storiti, koristeč se s pravico zabrane uvoza iz razloga veterinarske politike. Ta konvencija tvori poseben pogodbeni element in se njena vsebina sporoči pozneje.

5. V dodatnih pogodbenih aneksih so vsebovane odredbe, ki regulirajo obmejni promet, dvolastniški promet, vprašanje pašnje in šumskih servitut. Po utrjenih mednarodnih principih je specijaliziran obmejni promet na področju ovlaščena (carinska osvoboje-

nja) za promet najpotrebnejših živilskih potrebščin (ljudska in živalska hrana v malih količinah). Dvolastniški promet obsega odredbe, katerih cilj je, da se omogoči neovirano obdelovanje posestev, ki so preseka na po politični meji. Dopusča se svoboda uvoza in izvoza vsega poljedeljskega inventarja in vseh proizvodov na dvolastniških posestvih.

Odredbe o pašnji in šumskih servitutah imajo dvojni cilj: A. Da omogočijo, da se goni živina od ene pogodbene stranke na pašo in zimovanje na teritorij druge stranke. B. Da morejo stanovalci sel in občin, ki so preseka po mejni liniji, tudi dalje uživati pravice pašnje, seče itd. v selških in občinskih šumah.

II. Ker se je šlo s stališča, da imajo biti vsa vprašanja o položaju podanikov ene pogodbene stranke, ki stalno ali začasno prebivajo na teritoriju druge pogodbene stranke, regulirana v posebni regularni konvenciji, se trgovinska pogodba omejuje v tem pogledu na absolutno potrebni minimum. V pogodbo je zato unešenih le dvoje, troje odredb, ki imajo za cilj, da omogočijo razvoj trgovinskega prometa. Po tej pogdbi so vnešene odredbe A. o pravni eksistenci in pravni zaščiti in B. o pravici trgovanja (sklepanja trgovinskih poslov). Podaniki ene pogodbene stranke uživajo na teritoriju druge stranke sledeče pravice: 1. Pravico zaščite pri sodiščih in vseh drugih državnih oblastvih, da pred njimi branijo svoja prava in interese. 2. Prizna se jim pravica statusa, to je firme, protokolirane v eni državi, priznajo se kot protokolirane firme, oziroma kot osebe, ki imajo pravno eksistenco v drugi državi. 3. Trgovska, industrijska in druga podjetja, kakor tudi njihovi trgovski potniki in agenti imajo pravico, da sami osebno ali preko svojih zastopnikov sklepajo kupoprodajne pogodbe na teritoriju druge pogodbenice, držeč se seveda zakonskih predpisov, ki tamkaj veljajo. Izjema je napravila, kakor pri vseh predvojnih pogodbah, za krošnjarije (torbarje, kramarje). Ti ne morejo krošnjariti na teritoriju druge pogodbenice. Toda tudi od tega je storjena izjema za naše krošnjarije iz glavarstev Kočevje in Logatec, katerim je dovoljeno krošnjariti v Italiji v istem obsegu, kakor je to bilo pred vojno. 4. Podaniki ene pogodbene stranke se morejo koristiti vseh prometnih ustanov, to je železnic, cest, brodov, pošte, telegrafa itd. pod istimi pogoji, t. j. če plačajo iste takse kakor domačini.

III. Poleg trgovinske pogodbe z Italijo se sklepa, kakor je znano, tudi železniška konvencija, zaradi česar trgovinska pogodba nima odredb o železniškem prometu. Nasprotno pa obsega, kar se tiče brodarstva, pogodba, ki je podrobno ureja njegovo reguliranje. Iz tega dela je treba omeniti: 1. Odredbo o upotrebi pristanišč in pristaniških institucij, v katerem pogledu se, kakor je priznано, tudi v vseh ostalih pogodbah izenačijo brodovi pogodbenih strank z domačimi brodovi. 2. Pogodba o priznanju vseh vrst brodarstev pasirov (uverjenj o pripadnosti v lastništvu broda), o tonaži, o eksercizi, o pregledu strojev itd. Pripomniti je, da je kabotna plovdba rezervirana za domače brodarstvo, dočim je za ribolov ostala tudi nadalje v veljavi brionska konvencija.

Kongres zbornic v Beogradu.

V smislu sklepa konference zbornic, ki se je vršila v Zagrebu 28. januarja l. l., se vrši dne 30. in 31. avgusta t. l. v Beogradu 11. redni kongres vseh trgovskih zbornic in izvoznih združenj.

Naloga kongresa bo, poleg razpravljanja o najvažnejših gospodarskih vprašanjih, da vsaj aproksimativno ugotovi množine našega izvoza v bodoči izvozni kampanji od 1. septembra 1924 do konca avgusta 1925. Beogradska trgovska zbornica se je obrnila na vse zbornice v državi, da izdelajo specijalne referate, ki se tičejo izvoza in ki bodo vsi skupaj tvorili enoten elaborat, na podlagi katerega bo mogoče podvzeti potrebne korake za pospešitev produkcije in izvoza. V te svrhe je poverila beogradska zbornica vsaki zbornici v državi svojo posebno nalogo, in sicer imajo poročati:

1. Beogradska zbornica: Katere države pridejo v poštev za konzum suhih sliv, sirovega sadja, grozdja, orehov, fižola in jajc? Kakšni so izgledi za prodajo? Kako se mora nabirati in zavijati sadje in grozdje, da se pospeši prodaja? Imamo li še in koliko neprodanih sliv in pekmeza iz letine 1923? Kakšna bi morala biti naša konzularna služba v inozemstvu?

2. Zagrebška zbornica: Kaj se mora podvzeti, da se poveča izvoz špirlita, tanina in ekstrakta za strojenje? Je-li mogoče prodati celokupno produkcijo in ako ne, zakaj? Imamo-li in koliko izgotovljenega lesa za izvoz v celi državi in zakaj se ga ni izvozilo? Kam se največ izvažata?

Ali je proga Zagreb—Sušak v stanju, da se na njej prevozi vse v sezoni za izvoz izgotovljene predmete in more sušaška luka sprejeti vse te proizvode za brzi pretovor? Ako ne, kaj se mora nujno podvzeti?

3. Ljubljanska zbornica: Ali nasažanje hmelja napreduje ali pada? Kaj je treba podvzeti, da se produkcija hmelja ojača in kakovost zboljša? Ali imamo stare zaloge hmelja in kolike so?

Kam se izvažata posoda iz železne pločevine in so naši proizvodi v stanju vzdržati v inozemstvu tujo konkurenco?

Koliko znaša produkcija hmelja v celi državi in koliko znaša poraba v tuzemstvu?

Da-li izvoz karbida pada ali raste? Iz kakšnih vzrokov je izvoz premoga tako majhen?

4. Sarajevska zbornica: Kolika je produkcija in izvoz: sode, karbida in železa? Ali se more prodati cela produkcija in ako ne, zakaj? Kam se izvažata sirovo železo in železna ruda? Katere obrtne šole in kje bi se morale zgraditi za področje sarajevske zbornice?

5. Dubrovniška zbornica: Kakšna je kakovost vina, jesiha, maraške, aromatičnih zelišč, rastlin za izdelovanje mrčesnega praha in sardin? Ali je še zalog neprodanega blaga in kolike so? Kaj je treba napraviti, da se kvaliteta izboljša in izvoz ojači? Ali se more gojenje limon in oranž izboljšati tako, da bi bilo mogoče kriti celokupno našo potrebo?

6. Splitska zbornica: Kolika je produkcija cementa in karbida? Ali se more prodati celo količino? Kakšni so rezultati splitske obrtne šole? Ako se bo izročila prometu progja Gračac—Knin, bo-li splitsko pristanišče v stanju sprejeti za daljni pretovor vse v sezoni privoženno blago in ako ne, kaj se mora v tem pogledu najnujneje

podvzeti? Kolike važnosti za celokupen izvoz se pripisuje bodoči progji Bihač—Zrmanja?

7. Senjska zbornica: Kateri so glavni proizvodi Vašega področja? Kaj bi se moralo napraviti, da se zaposli prebivalstvo tega področja in zmanjša izseljevanje? Kakšne obrtne šole bi bile pripravne za ta kraj?

8. Osješka zbornica: Ali se mora prepovedati izvoz kudelj in lanu, ali obremeniti z izvozno carino in v kateri višini? Ali je mogoče predelati v naši državi vso produkcijo?

9. Novosadska zbornica: Kam se izvažata moka, koliko se more producirati, a koliko prodati? Kaj se mora podvzeti, da se izvoz moke in zelenjave poveča? Zakaj je izvoz zelenjave padel? Kdo bo glavni kozument naših živil? Zakaj je bil v tekočem letu izvoz živil tako majhen? Paritet pšenice na Dunaju, v Pragi, Anverzi, Genovi, Braili?

10. Vel. Bečkereška zbornica: Kakšni so izgledi za kvaliteto in količino letošnje trgatve? Kolike so zaloge neprodanega vina? Ali bo pogodba, sklenjena s Českoslovaško, pospeševala naš izvoz vina in ako ne, kje leži vzrok?

11. Skopljanska zbornica: Produkcija in izvoz opija, riža, bombaža, svilenih kokonov, kačkavala in masla pada ali raste? Kakšna je kakovost letošnje produkcije? Katere so konzumantske države? Kaj se mora napraviti, da se kakovost izboljša in izvoz ojači?

12. Solunska trgovska zbornica kraljevine SHS: Kaj se mora napraviti, da se razvije popoln promet v svobodni coni? Ali je na progji Solun—Djevdjelija in Bitolj zadostno število vagonov za prevoz naših proizvodov? So naše carinske in administrativne oblasti v solunski coni organizirane tako, da se poslovanje v coni vrši točno? More-li svobodna cona sprejeti vse tekom sezone vpslane ji tovore? Ako je prostor majhen, ali so skladišča nezadostna, kaj je podvzeti, da se to potrebam primerno uredi?

13. Trgovsko združenje v Podgorici: V Črni gori stalno primanjkuje živil, zbog tega postaja vedno bolj siromašna in narod se seli. Za industrijo ne nahajamo tam predpogojev, zato: katere obrtne šole bi bilo treba zgraditi v najbolj siromašnih krajih, da bi se moglo prebivalstvu, ki išče zaposlitve, pomagati?

Katero železniško progjo bi bilo treba čimprej zgraditi? Ali je promet na Jadranskem morju ob obali Črne gore zadovoljiv?

14. Udruženje izvoznikov v Beogradu: Ali se mora izvozna carina zmanjšati, ali ukiniti, koliko in za katere predmete? Katere tarifne postavke na železnicah bi se moralo zmanjšati? Kateri proizvodi trpijo največ zbog počasnega prevoza na železnicah in kaj bi bilo v tem pogledu podvzeti?

Seveda preostane še nebroj drugih vprašanj, o katerih bi se moralo razpravljati in sklepati na kongresu, toda zbog kratkega časa, ki je določen za kongres, bo treba marsikaj odložiti za prihodnji kongres.

Naša zbornica se je že obrnila, kakor čujemo, na vse interesente za podatke, da ji bo mogoče izdelati kolikor mogoče točna poročila za kongres, od katerega sklepov je pričakovati najboljših uspehov za narodno gospodarstvo sploh, a osobito za porast našega izvoza.

Stanje posevov v naši državi.

O stanju posevov v naši državi je izdalo ministarstvo poljoprivrede i voda za mesec april t. l. sledeče uradno poročilo:

Ozimno žito: Stanje zelo dobro. V nekaterih krajih se naglo izboljšava in prehaja v odlično (sarajevska in mariborska oblast). V nekaterih krajih (bitoljska, valjevska, kosovska in podonavka oblast) je odlično; a v nekaterih krajih (bregalnička, šumadijska, splitska, vrbaska, primorska in ljubljanska oblast) je dobro. Izjemoma slabo stojijo: ječmen v bregalnički oblasti in vse ozimno, poplavljen žito v mostarski oblasti.

Jaro žito: Napreduje zelo dobro. Stanje variira med zelo dobrim in dobrim (znatno prevladuje zelo dobro). V nekaterih krajih (sarajevska in mariborska oblast je mestoma tudi odlično), a v kosovski in podonavski oblasti odlično.

Stročnice: V večjem delu države je stanje zelo dobro. V nekaterih krajih (kosovska in podonavka oblast) odlično, a izjemoma v nekaterih oblastih (šumadijska, dubrovniška, vrbaska in primorska oblast) dobro.

Trgovske in predivne rastline: Stanje teh posevov je v nekaterih oblastih zelo dobro, v nekaterih dobro, a v valjevski in kosovski odlično. Samo v primorski oblasti je sladkorna pesa v slabem stanju.

Korenaste rastline: Stanje zelo dobro in dobro, enakomerno porazdeljeno, v valjevski in kosovski oblasti je stanje odlično.

Rastline po vrstovih: Splošno stanje je zelo dobro, v kosovski in niški oblasti odlično, a izjemoma v nekaterih krajih (moravska, požarevačka, šumadijska, sremska in ljubljanska oblast) dobro.

Rastline za krmo: Stanje zelo dobro in odlično. Samo v nekaterih krajih dobro.

Livade: Splošno stanje livad je zelo dobro; mestoma odlično, a tu pa tam dobro.

Pašniki, Stanje zelo dobro in dobro in v nekaterih oblastih odlično.

Vinogradi: Vinogradi so v splošnem v zelo dobrem in dobrem stanju, a v kosovski oblasti v odličnem.

Sadonosniki. Stanje je zelo dobro, a v nekaterih oblastih odlično (kosovska in sarajevska oblast) in dobro v šumadijski, dubrovniški in splitski oblasti.

Atmosferske izpremembe: Temperatura je bila povoljna za normalni razvoj vegetacije.

Deževje, običajno in često, je dobro vplivalo na razvoj vseh posevov. Izjemoma v nekaterih oblastih (podonavka in splitska) je prepogosto deževje oviralo včasih poljska dela.

V nekaterih mestih je padala toča in povzročila neznamno škodo.

Povodnji so bile v raznih krajih države in so povzročile znatne škode (okoli 143.607 ha).

Stanje živine: Zdravje živine je zelo dobro. Bolezni pri živini, razen nekaterih brezpomembnih izjem, se ni opazilo (>metilj< pri ovcah v vranski, niški, raški, timoški in tuzlanski oblasti, nekoliko smrtnih slučajev v skopljanski oblasti, nekoliko slučajev >boginje< pri ovcah v moravski oblasti, nekoliko pojavov bolezni >Piriplasmoze< pri govedih v sremski oblasti in >šapa< v dubrovniški oblasti).

Stanje živine je zadovoljivo. Obilna pomladanska hrana je pomagala, da se je tudi ona živina znatno opomogla, kateri je tekom zime manjkalo krme.

Izvozna carinska tarifa.

Ker je bila izvozna carinska tarifa doslej že večkrat izpremenjena, jo je priobčila generalna direkcija carin v razpisu št. 86 z dne 14. VI. 1924 celo v sedaj veljavni obliki.

Izvozna carinska tarifa se sedaj glasi:

Tar. post.	Proizvod	Din
1.	Pšenica, carina za 100 kg	20
2.	rž, carina za 100 kg	20
3.	koruza, carina za 100 kg	10
Tara: I.: 9, II.: 6, III.: 2.		

Tar. post.	Proizvod	Din
2.	Oves in ječmen:	
1.	oves, carina za 100 kg	5
2.	ječmen, carina za 100 kg	10
Tara: I.: 9, II.: 6, III.: 2.		
3.	Zreli fižol, seno in sladkorna pesa:	
1.	zreli fižol, carina za 100 kg	25
2.	seno brez razlike, carina za 100 kg	2
3.	sladkorna pesa, sveža in suha, izvoz prepovedan.	
Tara: I.: 12, II.: 6, III.: 3.		
4.	Opij, carina za 100 kg	800
Tara: I.: 12, II.: 6, III.: 3.		
5.	Konji in kobile:	
1.	preko 3 let starosti, carina za glavo	200
2.	do 3 let starosti, carina za glavo	100
3.	konji za klanje, carina za glavo	50
Pripomba 1.: Izvoz polnokrvnih konj angleške in arabske pasme je dovoljen le s predhodnim odobrenjem ministrstva za kmetijstvo in vode.		
Pripomba 2.: Kot konji za klanje se smatrajo oni, ki niso sposobni za drugačno uporabo. Klanje takih konj se sme vršiti samo pod nadzorstvom državne veterinarja. Konji za klanje, ki so že zaklani, očiščeni in odrti (iz kože dejani), so carine prosti.		
6.	Mezge in osli:	
1.	mezge, carine proste.	
2.	osli, carine prosti.	
7.	Ovce in koze:	
1.	Zive:	
a)	ovce, carina za 100 kg	30
b)	koze, carina za 100 kg	20
2.	Zaklane, očiščene in odrte, in sveže meso, carine proste.	
Pripomba 1.: Pod ovcami in kozami se razumejo tudi ovni, jagnjeta, kozli in kozličji.		
Ovce, ovci in jagnjeta, koze, kozli in kozličji, zaklani, a ne odrti, se carinijo po točki 1. te postavke.		
Tara: I.: 15, II.: 10, III.: 5.		
8.	Goveda in bivoli s teleti vred:	
1.	živa, carina za 100 kg	40
2.	zaklana:	
a)	očiščena in iz kože dejana, brez razlike, kakor tudi sveže in nasoljeno meso, carine proste;	
b)	očiščena ali neočiščena, toda ne iz kože dejana, carina za 100 kg	40
Tara: I.: 15, II.: 10, III.: 5.		
9.	Prašiči:	
1.	živi:	
a)	do 70 kg žive teže, izvoz prepovedan;	
b)	preko 70 kg žive teže, carina za 100 kg	200
ali pa od kosa (glave), kakor izvoznik želi.		
2.	zaklani, carina za 100 kg	100
3.	sveže ali soljeno meso, carina za 100 kg	50
kot sveže ali soljeno svinjsko meso se carinijo tudi svinjska jetra, srce, pljuča, obisti in jeziki, sveži ali soljeni.		
Tara: I.: 15, II.: 10, III.: 5.		
10.	Ukinjeno!	
11.	Ukinjeno!	
Pripomba: Izvoz živih in zaklanih živali, svežega in predelanega mesa ter slanine, perutnine, kakor tudi vobče vseh živalskih surovin in izdelkov se sme vršiti samo preko odrejenih mejnih veterinarskih postaj, odnosno carinarnic in z odobritvijo državnega živinozdravnika, postavljenega po ministrstvu za poljedelstvo in vode.		
Od tega se izvzemajo pošiljke v poštinih paketih, težke do 5 kg.		
12.	Jajca, carina za 100 kg	100
Tara: I. V lesenih zabojih in v zabojih z razmaknjenimi deskami: 20, v lesenih sodih in dežah: 15, III.: 10.		
13.	Volna, carina za 100 kg	1000
Tara: I.: 16, II.: 11, III.: 6.		

(Konec prih.)

Ali grozi Rusiji lakota?

>Ekonomičeskaja žiznj< od 20. jun. (št. 212) dementira poročila inozemskega časopisja, da je položaj setve v Rusiji brezupen. >Poročila inozemskega časopisja o pogibeli naše setve niso resnična. Pozeblo ni sploh nič. Vsled obilne jesenske vlage je nekaj setve zgnilo, a to le na severozapadu in na jugovzhodu. To pa za splošno žetev ni merodajno. V primeri z lanskim letom klasificiramo stanje setve po sistemu petih števil tako-le (5 = izvrstno): Okrajji, ki konsumirajo, 2,4 (1923 2,2), okrajji, ki producirajo, 2,7 (2,6), jugovzhod 2,6 (2,7), Ukrajina 2,9 (3,3). Tudi kar se tiče poljskih škodljivcev, se je položaj izboljšal: l. 1923 so se lotile kobilice 2,115.000 desjatn, leta 1924 1,473.000, stepne miši leta 1923 8,700.000, leta 1924 7,673.000. Kobilice so okužile v prvi vrsti okraje okoli Kaspija in Aserbeidžana (južno od Kavkaza), a to je za žetveni zaključek vsesovjetske žetve brez pomena. Proti stepnim mišim vodimo energičen boj, število zadržanih voltin gre v vsaki guberniji na stotisoče. Bolj nevarna za setev je bila velika suša, ki je številko 3.2 15. maja potisnila 1. junija dol na 2,9. A začetkom junija je deževalo in je prepojilo tla deloma do 31 cm. Popolnoma zanič bo žetev v guberniji Caricin.

Ista številka pa poroča o velikih množicah kobilic v Transbajkaliji in v stepi Burjatov ter o lasnicah (črvih) v Sibiriji. Brzojavke od srede junija so se glasile: Kijev, 18. 6.: vročina gre do 42°, setve, ki so si po dežju opomogle, so zelo trpele. Harkov, 18. 6.: Stanje setve cenijo z 2,6. Caricin, 19. 6.: Podnevi se segrejejo tla od 55 do 60°, setev je dosegla visokost 4 cm, je prazna in jo žanjemo zeleno. Uralsk, 18. 6.: Vročina dosega v senc 50° R. Dežja ni, setev gre v nič. Stavropol, 18. 6.: Suša traja še kar naprej, z dežele poročajo o popolni pogibeli žita, travnikov in sadja. Batum: 18. 6.: V Adžaristanu je vsled trajne suše polovica polja nezasejana. Kolomna (v moskovski guberniji): Vročina je dosegla 42°. Oves in ajda sta požgana. Pojavili so se velikanski roji kobilic. Dan prej, 17. 6., se je glasilo poročilo iz Harkova: Vročina na zraku 38, na tleh do 69°! Voronež, 18. 6.: Zimska setev gori. Dež že ne more dosti več pomagati; če ga ne bo, je katastrofa popolna. Če bo deževalo, bomo prišli k večjemu na 2. Pensa, 18. 6.: Setev je slabša kakor lani. Rž 2,5, oves 1,8, ajda 1,5. In tako gre naprej. Če sestavimo podrobna poročila v celoto, je slika več kot žalostna, je obupna.

M. Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

Leta 1920. je bilo obutve iz kavčuka uvožene zelo malo, čeprav je bil to v predvojni dobi zelo važen predmet, kar bo postal zopet v urejenih razmerah. Zato uvoza l. 1920. ne moremo smatrati za merilo naših potreb, ker se je takrat blago težko dobivalo.

Carinska tarifa za kavčukove proizvode je izdelana brez ozira na tovarno kavčuka, ker ta takrat še ni obstojala. Zato je treba v tem pogledu tarifo izpremeniti. Vsi tehnični izdelki so n. pr. dobili zelo nizko carino, bolj statistično takso kot pa radi njih uporabe. Sedaj ko se ta panoga razvija v naši državi, je treba temu primeru določiti carinske postavke, da se omogoči domači industriji konkurenca. To še tembolj, ker je v interesu narodne obrambe, da ne obstoji samo ona, temveč več tvornic za predelavo kavčuka, ki popolnoma zadovoljijo naš trg. Da je to v interesu narodne obrambe, je razvidno iz tega, ker izdeluje industrija kavčuka razne tehnične proizvode za železnice, vojno industrijo, avtomobile, dalje za potrebe bolnic itd.

Nova in zanimiva panoga kavčukastih izdelkov, ki pri nas še ni uvedena, so izdelki iz trdega kavčuka, n. pr. cevi, glavniki in slični izdelki. Bilo bi potrebno, da se omogoči domači industriji osnovati tudi to panogo.

Naša sitarska in rešetarska industrija.

Sita in rešeta se izdelujejo v domači obrti, obrtoma in v industriji. V Srbiji izdelujejo sita v domači obrti: 1. v okolici Tare, kjer izdelujejo obročje za sita. Uvedel je to obrt pok. Gliša Josipović, sitar iz Beograda, in sicer s pomočjo slovenskih delavcev, ki jih je dovedel v okolico Tare kot učitelje za to delo; 2. v posameznih vaseh, kjer izdelujejo obročje za sita iz bukovine ter jih rabijo za sejanje žita.

Obrtoma jih izdeluje sitar v Banji Baški.

Tvorniško proizvajajo sita: 1. Gliša Josipović, tovarna sit in izdelkov iz žice in železa, Beograd, ki proizvaja leino okoli 17.000 ducatov sit, in sicer 16.000 z dnom iz žice za koruzno moko, 1000 pa z dnom iz konjske žime za sejanje pšenične moke, sladkorja, kave in stiskanje sadja in zelenjave. 2. Tovarna sit in rešet in vseh izdelkov iz žice Rafajla Jelišića, Beograd, izdeluje okoli 90.000 komadov letno. Zaposluje 5 do 10 delavcev. 3. V Nišu izdeluje sita in izdelke iz žice tovarna bratov Stanković.

V Bosni izdelujejo sita obrtoma, pa tudi v domači obrti. Obročje izdelujejo predvsem v domači obrti. Glavni proizvajalci so: 1. Franjo Sopišalac in Ahmet Kotlarević iz Sarajeva; Mato Andolšek iz Banjaluke; Meho in Šemso Imširović iz Gračanice; Meho Sejdović iz Tuzle; Dervo Tehić iz Livna. Obročje izdelujejo v Olovu (okraj Kladanj), in sicer iz jelovine. Ti proizvajalci krijejo vso domačo potrebo, poleg tega izvažajo okoli 70.000 obročev v Slovenijo in Hrvatsko in 30.000 v Madžarsko, nekaj tudi v Srbijo.

(Dalje sledi.)

Posredovalnica za službe Slovenskega trgovskega društva >Mercur< v Ljubljani ima vedno na razpolago vse vrste trgovskega personala in posluje za posledavce brezplačno. Vse gg. trgovce, kakor tudi ostale podjetnike prosimo, da pri njih izpraznjena mesta vedno prijavljajo na naslov: Posredovalnica Slovenskega trgovskega društva >Mercur< v Ljubljani (telefon št. 552).

Trgovina.

Sporazum beograjskih manufakturistov glede vterjanja dolgov. Spričo netočnega plačanja dolžnikov so beograjski manufakturisti sklenili sporazum, ki vsebuje sledeča določila: 1. Od 15. t. m. naprej se prodaja blago samo proti trimesečni menici ali gotovini, plačljivo tekom 30 dni. 2. Vsaka menica se mora plačati ob določenem terminu, v nasprotnem slučaju se mora dolžnik pogoditi z upnikom, da plača 50% dolžne vsote takoj in da se izda na ostalo vsoto nova menica, ki zapade v roku ne daljšem od 3 mesecev, proti 12% obrestim. 3. Menični dolgovi, ki so nastali med 1. in 15. vsakega meseca se računajo od 15. naprej. Dolgovi, ki so nastali med 15. in 30. odnosno 31. vsakega meseca, se računajo od konca meseca. 4. Za primer, da bi dolžnik ne vposlal tekom 15 dni menico ali ako ne položi vsote v gotovini tekom 30 dni, se mora takoj naznani upravi sporazuma. 5. Vsi kontrahenti tega sporazuma morajo vsakega 6. in 21. v mesecu predložiti seznam neizterjanih menic in vsakega 15. in 30. v mesecu seznam neplačanih in neurejenih računov. 6. Vsa druga določila glede vprašanja tega sporazuma bo izdalo vodstvo društva manufakturistov, pod katerega zaščito stoji ta sporazum.

Trgovinska pogajanja z Avstrijo. Ministrski svet je na predlog ministra trgovine in industrije g. dr. Krizmana sklenil, da se sklene trgovinska pogodba z Avstrijo. Pregovori za sklenitev te pogodbe se bodo začeli že tekom septembra t. l. Z naše strani se bo z Avstrijo pogajala ista delegacija, katere je vodila pregovore z Italijani. Kot eksperti ji bodo dodeljeni strokovnjaki vseh področij. Pregovori se bodo vodili na Semmeringu in prisostvoval jim bo nekaj časa tudi minister dr. Krizman sam. — Delegacija se bo na potu v Avstrijo zadržala v Zagrebu in Ljubljani, da zasliši želje in zahteve vseh gospodarskih krogov.

Velesejem v Bratislavi. Na mednarodnem dunavskem velesejmu v Bratislavi, kateri se vrši od 23. avgusta do 2. sep-

tembra t. l., se nahaja stalna razstava inozemskih podjetij, koja se zanimajo za izvoz v ČSkošlovaško. Interesenti se smeje obiniti neposredno na ravnateljstvo sejma z vzorci, ki se izlagajo brezplačno. Stranka plača samo dovoz in varovanje.

Interesi Tunisa za nas. Gospodarski krogi iz Tunisa (Afrika) so pokazali v zadnjem času veliko zanimanje za našo trgovino, industrijo in obrt in so izjavili preko svoje vlade želja, da stopijo v čim ožje poslovne stike z našimi gospodarskimi krogi.

Osnovanje madžarsko - jugoslovenske družbe za izvoz kož. Generalni ravnatelj neke večje delniške družbe, ki se peča s trgovino s surovimi kožami v Budimpešti, se je nedavno mudil v Jugoslaviji, kjer se je pregovarjal z interesi glede osnovanja madžarsko - jugoslovenske družbe za izvoz kož, katere sedež bi bil v Budimpešti. Novo društvo bi se osnovalo z delniško glavnico v iznosu 10 milijard ogrskih kron.

Trgovina sladkorja v Českoslovaški. Od 1. oktobra 1923 do 30. junija t. l. je Českoslovaška izvozila 621.000 ton sladkorja. V istem času je znašal domači konsum 270.000 ton. Jugoslavija je v amonovanem času uvozila iz Českoslovaške 6.206 ton sladkorja, napram 4481 tonam od 1. okt. 1922 do 30. jun. 1923.

Svedski velesjem. — Edini od države pooblaščenii sejem v Švici se bo vršil v Gothemburgu od 4. do 10. avgusta 1924.

Dobava jesenovih in bukovih desk. — Neka tvrdka v Mostaru se zanima za nakup večje množine jesenovih in lipovih desk. Njen natančnejši naslov, kakor tudi bližnji podatki o dimenzijah lesa itd. so interesentom v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice na vpogled.

Nadevanje ptic prevzamejo nekatere tvrdke v Ohridu, ki se bavijo tudi s prodajo nadevanih ptic. Za nadaljnje informacije se naj obrnejo interesi neposredno na Ohridsko trgovačko združenje v Ohridu (Srbija).

Pol vagona medu na prodaj. Neka tvrdka v Ohridu (Srbija) ima za oddati pol vagona pristnega medu. Naslov je interesentom v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na razpolago.

Prodaja sena. Intendantsko skladišče v Ljubljani bo prodalo dne 6. avgusta t. l. 71.490 kg sena na javni dražbi. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Angleški izvoz in uvoz. V juniju t. l. je znašal uvoz 88.504,452 šterlingov, t. j. za 850.072 šterlingov manj kakor v juniju lanskega leta. Izvoz je dosegel 62.024.452 šterlingov; napram juniju lanskega leta se je torej znižal za 359.321 šterlingov.

Madžarska zunanja trgovina. — V teku prvih pet mesecev tega leta je uvozila Madžarska blaga v vrednosti 250 milijonov zlatih kron, a izvozila je za 205 mli. zlatih kron. Tako izkazuje tako izvoz kakor uvoz v sorazmerju z onima v lanskem letu znatno povišanje.

Francoska tvrdka želi uvažati v Francijo zobotrebce iz lesa in peres, kakor tudi bilke iz slame, uporabne pri pitju. Naslov tvrdke je interesentom v pisarni Trg. in obrtn. zbornice na razpolago.

Industrija.

Industrijska kriza v Združenih državah. Po visoki konjunkturi, ki je še pred par meseci vladala v Združenih državah v vseh strogah gospodarskega življenja, je v zadnjem času sledila močna depresija. Industrijska podjetja so po večini zelo slabo zaposlena, medtem ko se na dehnem trgu kot posledica zmanjšanih zahtev industrijcev pojavlja močan odvešek denarja, ki najde večkrat pot na evropski kontinent. Relativno najjačja je depresija v ameriški železni in jekleni industriji, katere letna produkcija je v zadnjih mesecih padla od 51.000.000 na 27,5 milijonov ton, t. j. tedaj za 46%. Cene so za vse vrste železa padle na 2,20 centov od 2,40 odnosno od 2,50 centov. Tudi avtomobilna industrija trpi v veliki meri pod to krizo. Dnevna produkcija lahkih Fordovih vozov je padla od 10.000 na 7.500 komadov, pri dražjih vozovih je padec še večji. Na tekstilnih tržiščih je razpoloženje zelo slabo. Nenevadno slabo vreme spomladi t. l. je kupno voljo zelo oslabilo. V juniju so se izvršile redukcije mezd v bombaževih podjetjih. Cena za promptni bombaž je

narasla od 29 do 33 centov za funt, medtem ko je cena za japonsko surovo svilo v zadnjem majskem tednu nazadovala od 6 na 5,50 dolarjev. Dnevni denar je bil začetkom junija na razpolago proti 2% do 4% %, medtem ko se je za daljše termine zahtevalo 4 do 4% %. Vsled pomanjka povpraševanja sta njujorska in clevelandška Federalna rezervna banka znižali diskontno mero od 4% na 4%.

Obrt.

Zastoj v številu članstva pri svobodnih obrtnih korporacijah v Avstriji. Poročilo avstrijske obrtne komisije izkazuje z dne 31. decembra 1923 896.703 članov v 47 zvezah in v 8 mestnih združenjih napram 1.049.949 članom v 49 zvezah in 14 mestnih združenjih koncem 1. 1922. Zmanjšanje števila svobodno organiziranih obrtniških delavcev in nameščenecv znaša potemtakem 14,59%. Na Dunaju je to članstvo od 509.222 koncem 1. 1922. padlo na 454.625 koncem 1. 1923., t. j. za 10,73 %.

Denarstvo.

Nov cenovnik za osiguranje valute. Generalni inspektorat ministrstva financ je izdal nov cenovnik za osiguranje valute v smislu člena 16. pravilnika o prometu z devizami in valutami. Cenovnik velja od 15. do 31. julija 1924. Napram prejšnjemu cenovniku so se izpremenile samo sledeče postavke: postavka 3. ječmen od 270 na 200; postavka 5. koruza od 225 na 240; postavka 7. bela moka za luksuzno peivo od 340 na 475, bela moka št. 0 od 450 na 475, bela moka št. 2 od 420 na 430; postavka 10. krušna moka št. 4 in 5 od 370 na 360; postavka 11. črna moka št. 6 od 360 na 330; postavka 12. črna moka št. 7 od 330 na 300; postavka 13. moka za krmo od 240 na 220; postavka 14. otrobi od 180 na 190; postavka 15. koruzna moka od 250 na 240. Poleg tega se je spremenila odnosno na novo vpeljala postavka za rezan stavbeni lipov les, kubični meter 90 Din. Po starem cenovniku je spadal lipov les pod postavko 101., kjer je bil ocenjen skupno z orehovim in drugim plemenitim lesom na 1.500 Din za kubični meter.

Dunajska denarna mizerija. »Österreichische Werke« v dunajskem arzenalu nameravajo prodati v inozemstvo 400 vagonov starega železa, da bi si s tem pridobile potrebna obratna sredstva za vsaj par mesecev. Gre tu za prodajo iz potrebe, ker razpoložljiva obratna sredstva niso v stanu iz prodaje normalne produkcije plačati mezde in plače.

Uspeh ogrskega posojila v Italiji. Glavno ravnateljstvo banke d'Italia v Rimu je prejelo brzojavno vest, da so podpisani na 170 milijonov 7% no ogrsko posojilo presegli trikrat omenjeno vsoto.

Promet.

Nove pošne znamke. Z odločbo g. ministra za pošte in telegraf z dne 26. junija 1924 se dajejo v promet nove pošne znamke, izdelane v Londonu. Vrednost in barva teh znamk je tale: 0,50 Din, jasne kavne barve, podoba Nj. Vel. v ovalu; 2 Din zelene barve, podoba Njegovega Veličanstva kralja v ovalu; 15 Din, jasne zelene barve, podoba Nj. Vel. kralja v kvadratu; 20 dinarjev, pomarančaste barve, podoba Nj. Vel. kralja v kvadratu. Emisija znamk ameriške izdaje ostane v prometu še nadalje do popolnega potroška.

Naše železnice. — Dne 1. julija t. l. je štel naš železniški vozni park 1707 lokomotiv normalnega tira, 405 ozkega tira, a izven prometa 1007 lokomotiv. Vagonov je bilo v prometu 250.096 normalnega, a 16.087 ozkega tira; izven prometa je bilo 4860 vagonov.

Iz naših organizacij.

Trgovski gremij v okolici Maribor naznanja vsem članom, da se vrši v nedeljo, dne 27. julija ob pol 14. uri v gostilni Kramberger v Krčevini redni letni občni zbor. — Opozarjajo se vsi člani, da se zanesljivo udeležijo.

Franjo Resnik, t. č. načelnik.

BUDDHA

AKO PIJES BUDDHA-ČAJ

ŽIVIAŠ ŽE NA ZEMLJI RAJI

TRADE MARK

Dopisi.

Železniška zveza Št. Janž—Trebnje—Ljubljana. — Z novim voznim redom, veljavnim od 1. julija dalje, smo zopet prikrajšani za en vlak v smeri proti Ljubljani na progi Št. Janž—Trebnje. Razdelitev novega voznega reda je prinesla posebno vsem trgovcem iz mirnske doline zelo slabo zvezo z Ljubljano, izvemši jutranji zgodnji vlak, odhajajoč iz Št. Janža ob 4.21. Ali bi ne mogli imeti tudi zveze z onim vlakom, ki odhaja iz Trebnjega proti Ljubljani ob 8.45? Ne umejemo tudi, zakaj da so prestavili opoldanski šentjanski vlak tako, da prihaja v Trebnje šele ob 15. uri in ima zvezo samo s Karlovcem, ko je prejšnja razdelitev in direktna zveza z Ljubljano nudila vsem trgovcem iz mirnske doline precejšnjo ugodnost, tako da so zamogli isti izkoristiti v slučaju potrebe tudi popoldanski čas, kar se v trgovini vedno dogaja. — Drugič je to: Vzemimo n. pr., da pridejo tuji kupci preko Trebnjega semkaj z jutranjim vlakom, se zamorejo vrniti v Ljubljano šele z vlakom ob 18.17 iz Trebnjega. Porabijo tako cel popoldan dragocenega časa z brezdeljem. Redkokdaj se vidi v popoldanskem vlaku kakoga potnika prihajati iz Št. Janža. Mar ima pri tem Uprava železnice kake koristi, ako prepeljava prazne vagonne? Je pač veliko bolj na mestu, da stvori zvezo z drugim jutranjim in opoldanskim vlakom z Ljubljano, ker ni Karlovac, ampak Ljubljana središče in težišče trgovine v Sloveniji. S tem uprava koristi sebi in vsem ostalim potnikom. — Kaj pa zveza Trebnje—Št. Janž—Sevnica? Ali je zaspalo?

Popotnik-trgovec.

Iz Ribnice. Ribniški rešetarji so smeli tudi po prevratu precej nemoteno, kakor preje, po Nemški Avstriji s suho robo krošnjari. Zadnji čas pa se jim to v mnogih glavarstvih zabranjuje. Za celo ribniško dolino je pa eminentne važnosti, da bi smeli še v bodoče nemoteno po svojih starih običajih krošnjari. Gremij trgovcev v Ribnici sklicuje za v nedeljo, dne 27. t. m. ob 1. uri popoldne pri Cenetu sestanek vseh zainteresiranih rešetarjev, da obrazložijo svoje želje, da naj naša vlada pri predstojeci trgovinski pogodbi med našo državo in Nemško Avstrijo doseže tudi ugodnost za naše ribniške rešetarje, da bi tudi v bodoče mogli po Nemški Avstriji krošnjari po svojem starem običaju.

Razno.

Konec konference Male antante. — V soboto (dne 12. t. m.) se je zaključila konferenca Male antante v Pragi. O konferenci je bil izdan nastopni komunikat: Ministri zunanjih del držav Male antante so končali razprave o različnih vprašanjih, katera stojijo na programu bodočega zasedanja Društva narodov, posebno vprašanj razorožitve in sporazuma o medsebojnih mejah. V vseh vprašanih vlada popolna sloga. Vsa dela praške konference so prožeta z duhom iskrenosti in popolne prisrčnosti. Pri sklenitvi konference Male antante je bila dana zastopnikom držav Male antante prilika ugotoviti plodonosne rezultate skupnega dela za pretekla štiri leta in so obnovili vezi lojalnega prijateljstva, ki je vedno podlaga skupnega nastojanja za mir, za politično kakor tudi gospodarsko obnovo Evrope. Določilo se je, da se bodoča konferenca Male antante vrši to zimo v Bukarešti. Ninčić, Ducka in Beneš so dali raznim novinarjem izjave, v katerih so izrazili svoje zadoščenje na delo konference. Pri tej priliki je Ninčić, kar se tiče odnošajev z Rumunijo, o katerih se je govorilo, da so bili moteni, zagotovil, da vlada med Jugoslavijo in Rumunijo najiskrenejše prijateljstvo. Rumunski minister Ducka je poudarjal, da ima največje zaupanje v bodočnosti Male antante in je zaključil v svoji izjavi napram novinarjem tako-le: »Lahko Vam izjavim, da bo hodila Mala antanta, sveta si svojega pomena, svojemu cilju naproti, ne da bi se pri tem dala ustrašovati ne od neodkritih sovražnikov, niti od odkritih.«

Inženirski kongres v Novem Sadu. Dne 13. in 14. t. m. se je vršil v Novem Sadu kongres inženirjev. Predsednik kongresa je bil g. Dimitrijević iz Beograda. Kongres je posvetil svojo glavno

pozornost vprašanju plač tehničnemu uradništvu v državni in civilni službi in je potrdil tarifo za izvršitev tehničnih del, ki bo predložena vladi.

Razstava goveje živine in konj na ljubljanskem velesjemu se priredi v nedeljo dne 24. avgusta in bo trajala ves dan od 8. ure zjutraj do 6. ure popoldne. V razstavo se pripuščajo čistokrvne živali vseh govejih pasem, ki so v deželi razširjene, in sicer plemenski biki od pol leta naprej, molzne krave in telice, od plemenskih konj žrebčarskih in težkih pasem pa žrebci, kobile z žrebeti, mlade kobile in mladi žrebci, razen teh pa tudi konji za vprego in za ježo. Do 8. ure zjutraj mora biti vsa živina na licu mesta. Vsak razstavljalca mora sam skrbeti za strežbo živini. Potrebna krma se bo lahko dobila proti odškodnini na razstavišču. Kdor želi svoje živali razstaviti ali za tekmo in premovanje, ali za prodajo, jih mora prigrisati zadnji čas do 25. julija t. l. Kmetijske-mu odseku velesjema v Ljubljani, ki poskrbi tudi za znižano voznino po železnici.

Pasteurjev zavod v Celju. Za zatiranje nalezljivih bolezni in dajanje brezplačne pomoči se ustanavlja v Celju Pasteurjev zavod za ljubljansko in mariborsko oblast kakor tudi za sosedne oblasti. Po pravilniku, ki je objavljen v zadnjem »Uradnem listu«, vodi zavod šef bakteriološke postaje s potrebnim strokovnim in nižjim pomožnim osebom. Zavod služi v prvi vrsti: profilaktični in terapevtski imunizaciji ljudi, v drugi vrsti zatiranju stekline med živalmi. Zdravniške storitve v zavodu so brezplačne. Potrebna sredstva za vzdrževanje zavoda se odredajo s proračunom. Zavod mora biti stalno oskrbljen z dobrim cepivom. Metoda cepljenja se prepušča vsakokratnemu šefu zavoda, toda biti mora moderno ter mora ustrezati izkušnjam znanstvenega raziskovanja. Za nastanjanje ugriznenih oseb služi zavetišče, sestojče iz treh Doekerjevih barak, postavljenih na bolniškem svetu in opremljenih s 30 posteljami in vsem ostalim pohištvo za nastanjanje bolnikov. Zdravljenje se vrši tudi ambulatorno, tako da sprejem v zavetišče ni obvezen za one, ki si lahko preskrbe stanovanje in hrano izvma zavetišča. Ugriznjene osebe sprejema v zdravljenje, jih oskrbuje in odpušča po navodilih zavodovega šefa uprava bolnice v Celju po predpisih, veljavnih za javne bolnice. Zavod povrača bolnici iz svojega proračuna mesečno stroške za prehrano po lastni ceni in stroške za pranje perila. Za vsa serijo vakuine v veterinarske svrhe se plačuje zavodu za male živali 100 Din, za velike živali pa 200 Din. Potni stroški, združeni s potovanjem siromašnih ugriznenih oseb in njih spremljalcev v zavod v Celje in nazaj, se pokrivajo po odloku ministrstva za narodno zdravje z dne 11. septembra 1922, H, br. 21.533, ki ga je objavil zdravstveni odsek za Slovenijo z razglasom z dne 3. oktobra 1922, t. 10.822, v »Uradnem listu« 107, 1922. l. Pasteurjev zavod v Celju je kot del bakteriološke postaje po odloku ministrstva za narodno zdravje z dne 29. februarja 1924, Adm. br. 7811, točka VIII., neposredno podrejen ministrstvu za narodno zdravje ter opravlja svojo korespondenco po teritorialno pristojnem inspektorju. Šef zavoda je odgovoren za točno in pravilno poslovanje zavoda. O poslovanju zavoda se vodijo zapiski po predpisanih obrazcih. Do dne 10. vsakega meseca predloži šef zavoda mesečni izkaz ministrstvu za narodno zdravje po teritorialno pristojnem inspektorju v duplikatu, vsako leto do konca meseca aprila pa poročilo za minulo leto. Proračun za osebne in materijalne izdatke se predlaga v rokih, predpisanih za vse ostale državne naprave.

Brezposelnost na Angleškem. Na Angleškem se je brezposelnost v predzadnjem tednu zmanjšala za 4000 oseb na 1.605.000 oseb.

Italijanski državni primanjkljaj se krči. Pred svojim odhodom v London, kjer je zastopal na konferenci Italijo, je italijanski finančni minister De Stefani naslovil na ministrskega predsednika pismo, v katerem mu naznanja, da bo znašal primanjkljaj državnega proračuna za poslovno leto 1923/24 623 milijonov lir in ne 700—800 milijonov, kakor je navajal v svojem govoru v senatu.

Tudi notranji dolg se niža: 30. junija 1923 je znašal 95 milijard in 544 milijonov, dne 30. junija 1924 pa 93 milijard in 171 milijonov.

Znižanje števila sovjetske vojske. — Po neki izjavi Trockega je znašalo število rdeče armade v Rusiji koncem leta 1920. 5.300.000 ljudi. Leta 1921. se je to število znižalo na 1.600.000 ljudi, a v septembru 1922 je znašala celokupna armada 825.000 ljudi. V začetku leta 1924. je bilo v Rusiji pod orožjem še 610.000 ljudi, a v juniju 1924. samo še 562.976 ljudi, in to na suhem, v mornarici in avijatici. Trocki je izjavil, da se bo rdeča armada stalno zniževala ne glede na ogromno površino sovjetske Rusije. Za primer, da zavezniške glave sprejmejo na inicijativo Macdonalda in Herriota sklep splošne razorožitve v Evropi, bo Rusija takoj sama začela z razorožitvijo v večjem stilu.

Grozna suša v področju Volge. Po informacijah »Moskovske Pravde« vlada v celom nižjem področju Volge nepopisna suša, ki je mestoma popolnoma uničila naseve. V Caricinu ni padlo že 50 dni niti kaplje dežja in poletni posevi so popolnoma uničeni. Cene žita so strašno poskočile. Z dekretom centralnih sovjetrov se je že povzelo potrebne mere in imenovalo prehranjevalni odbor, da ne pride do težjih posledic, ki jih grozi suša.

Rekord brzine na avtomobilu. Preteklo soboto so se vršile v bližini Pariza avtomobilske dirke za rekord v brzini. Največjo brzino je dosegel Anglež Eldridge, ki je na posebno konstruiranem vozu tvrdke »Fiat« dosegel brzino 235 kilometrov na uro.

Uspešno zdravljenje revmatizma. — V Beogradu v Kosovski ulici je otvoril laboratorij mlad ruski zdravnik dr. Rahlejev, kateremu se je posrečilo, da je iznašel novo zdravilo proti vsem vrstam revmatizma, katero zdravilo je imenoval Radio-Balsamica. To zdravilo se osnuje na popolnoma novih principih ter ga je dr. Rahlejev patentiral in zaščitil z znakom v 29 državah. Do sedaj je to zdravilo pokazalo nepričakovane uspehe v zdravljenju revmatizma v sklepkih in mišicah, o čemur pričajo priznanja naših in inozemskih zdravnikov in zahvalna pisma ozdravljenih bolnikov. Najstarejši revmatizem se lahko ozdravi z dvedo do tremi steklenicami tega čudovitega zdravila.

Za močno trgovsko brodovje v Rusiji. — Društvo za pomoč trgovskemu brodovju je priredilo zborovanje, na katerem so govorili Krasin, Trocki in komisar za poljedelstvo Smirnov, ki so poudarili potrebo velikega trgovskega brodovja za Zvezo sovjetskih socialističnih republik. Govorniki so naglašali, da bo le močno trgovsko brodovje napravilo Rusijo neodvisno od tujih paroplovnih družb.

Hmelj.

X. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo. Zatec, CSR, 10. jul. 1924. V prvi tretjini meseca julija smo imeli deloma toplo, deloma hladno vreme. Rastlina se je nadalje razvijala in je njeno stanje v večini nasadov zadovoljivo. Padavin je bilo zadosti. Zgodaj obrezani nasadi le počijo pripravljajo na cvetje, pozno obrezani pa prav lepo. Priprava na cvetje je torej prav različna in nenehna. Hladne noči so to zakrivile. Upanje na polno ali prav dobro letino je torej nekoliko zatemnelo. Topli dnevi in posebno tople noči bi bile v drugi polovici meseca julija, ko hmelj cveti, nujno potrebne. Povedati pa tudi moramo, da postajajo v večini nasadov listi od spodaj gor rumeni, kar povzročata mokrota in mraz. — Na trgu je vse mirno. Cene so le nominalne 6000—7000 čk za 50 kg. — Meseca avgusta pošlje Savez zopet dva zastopnika v Jugoslavijo, Avstrijo, Nemčijo, Belgijo, Francijo in Anglijo, da se na lastne oči prepričata o stanju hmeljskih nasadov. — Savez hmeljarskih društev.

Tettnaug na Virtemberskem, 7. julija 1924. Mokra in mrzlo vreme zadnjih 14 dni ni ugodno vplivalo na razvoj rastline, posebno med časom, ko se rastlina pripravljala na cvet. Panoge niso posebno dolge in so le redko obdane s cvetnimi popki, kateri so se pa prikazali izvanredno zgodaj, ko rastlina še ni dorašena. Vsled tega ne pričakujemo prav obile, pa tudi ne obile letine. Preobila mokrota in mrzle noči so povzročile, da rumene listi od spodaj gor.

Tržna poročila.

Novosadska blagovna borza. (15. junija). Na produktni borzi notirajo: Pšenica baška, nova 300, stara 325—332.50, kuruza baška 242.50—245; za avgust 255; moka baza »00« 485—495, štev. »2« 490,

štev. »5« 395, štev. »6« 365; otrobi 200. Celokupni promet 36 vagonov. Tendence neizpremenjena.

»Margaretski« semenj v Zagrebu. — Na »margaretski« semenj s dne 14. t. m. je bil dogon živine zelo obilen in se je trgovalo za izvoz v Italijo, Avstrijo in Češkoslovaško. Inozemci kupujejo osebno boljše junice in prvorazredne vole. Cene so zbog izvoza za ta predmet porasle za 1 do 2 Din za kilogram; za temi so porasla v ceni tudi teleta. Tudi prašiči so se podražili zbog pomanjkanja ponudbe. Debelih vobče ni bilo, niti domačih, niti sremskih. Dovož krme je bil slab, kakor vedno na letnih sejnih. Plačalo se je za 1 kg žive vage: rogata živina: voli domači prvega razreda 15 do 17.50 Din, II. 13.50 do 14, III. 11 do 13; bosanski boljši 12 do 14, III. 9 do 10.50; krave domače I. 14 do 15, II. 13 do 14, III. 9 do 10; bosanske II. 9 do 10, III. 8 do 10; junci domači I. 15 do 16, III. 14 do 15; bosanski 9.50 do 12. Junice I. 13.50 do 15, II. 12 do 13. Teleta 15 do 18. Junci 12 do 13, svinje domače, srednje 19.75 do 20.50, mali prašiči do 1 leta stari 30 do 40, čez leto 19.50 do 21 Din. Konji za komad: tovorni 9500 do 12.000; teški 10.000 do 13.000, tovorni lahki do 12.000, kmetijski tovorni 6000 do 7500, teški 8000 do 10.000 Din. Konji za klanje po 3 do 4.50 Din za 1 kg žive vage. Krma: detelja 125 do 150 Din, seno 75 do 112, slama 75 do 125 Din za 100 kg.

Dunajski živinski trg. (Dunaj, 14. julija.) Dogon: 2101 komadov pitane živine, 564 komadov nepitane živine, 22 komadov neprodano od zadnjega semnja, celokupno tedaj 2665 komadov. Na posamezne države pripada: na Rumunijo 908, na Avstrijo 632, na Madžarsko 520, na Jugoslavijo 345 in na Češkoslovaško 220 komadov. Cene: voli Ia od 17.000 do 18.000 aK za kg žive vage; voli srednji 14.000—16.000; biki 15.000—19.000; krave 12.000—16.000; nepitana živina 9.000—12.000 aK za 1 kg žive vage. Potek sejma: živahen. Uvozna in izvozna dovoljenja stoje na razpolago.

Dobava, prodaja.

Dobava gonilnih jermenov. — Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 5. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave jermenov za transmisije itd.

Dobava potrebščin za postaje. Pri ravnateljstvu drž. železnic v Subotici se bo vršila dne 6. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznih potrebščin za postaje (smirkovo platno, čistilna pomada in stenji).

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Dobava bukovoga oglja. — Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo na dan 5. avgusta t. l. za dobavo 100 ton bukovoga oglja.

Dobava dinamo-olja. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje dobavo 3000 kg dinamo-olja.

Dobava železne žice. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje: dobavo 100 kg železne žice št. 31; 200 kg železne žice št. 42; 200 kg železne žice št. 46; 300 kg železne žice št. 55 in 300 kilogramov železne žice št. 76.

Pogoji se nahajajo v vpogled pri ekonomskem odeluju Direkcije državnih železnic v Ljubljani, Gosposvetska cesta (nasproti velesojni) vsak delovni dan od 10. do 12. ure.

TISKARNA „MERKUR“

Trg.-ind. d. d.

LJUBLJANA

Simon Gregorčičeva ulica št. 13

Tiska časopise, posetnice, knjige, brošure, letake, cenike, pravila, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine itd. v eni in v več barvah

Lastna knjigovoznica

Telefon št. 552
Račun pri pošt. ček. zavodu št. 15.108

Za tovarniške potrebe

la kožne jermene kg Din 138

Za gospodarske potrebe

la kožne jermene kg Din 133

dobavlja

Nabavno središče za poljedelske stroje:

Krunoslav Stj. Jakovlić k. d.

Glavno zastopstvo:

International Harvester Company of America, Chicago.

Zagreb, Martičeva ulica 14.

Brzjavlj: Poljostroj.

Nahrbtnike

in naramnice

lasnega proizvoda oddaja na veliko 30% ceneje kol iz inozemstva
IVAN SAVNIK - KRANJ
Slovenija.

Na željo se pošljejo vzorci!
Vzorčni velesojm v Ljubljani Pav. H 327.

ŽLICE, VILICE,

kuhinjske in žepne nože, jedilno orodje, pipece, škarje, žepna ogledala, uslnike za cigarete, pipe - mornarice, merila (pošči), »Ilirija«, »Jadran« čistilo, leščilo, maščilo in apretura za usnje, olje za šivalne stroje, črnilo in gumi - arabikum na debelo pri tvrdki
Osvald Dobeč, Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 9.

Pergament

za sadje

kakor tudi vse vrste papirja priporoča

Kastelic in drug

Trgovina s papirjem na veliko
Ljubljana, Miklošičeva cesta 6

Malinovec

pristen, naraven
1 kg 20 dinarjev

nudi

lekarna dr. G. Piccoli v Ljubljani

Veletrgovina
kolonijalne
in
špecijske
robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, lijetih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna postrežba
Zahtevajte tenk!

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5

Trgovina s hišnimi potrebščinami
emajlirano, pločevinasto in ulito
posodo, porcelanasto, kameni-
nasto in stekleno robo.

Na debelo | Na drobno |

Priporočamo:

Jos. Petelinc

LJUBLJANA,
Sv. Petra nasip 7.

Najboljši živalni stroji v vseh
opremah Gritzner, Adler za
redbinsko in obrtno rabo,
letotam igle, olje ter vse po-
samesne dele za vse sisteme.
En gros!

Dalmatinski
la Portland cement
svetovne znamke

„SALONA“ (Tour)

nudi po najnižji dnevni
ceni promptno tvornica
„Split“ del. dr. za cement
Portland iz skladišča v
Ljubljani, Aleksandrova
cesta št. 12.

Najcenejše nove in rabljene PISALNE STROJE

v specialni mehanični delavnici za popravo pisalnih, računskih, razmnoževalnih in kopirnih strojev **Ludovik Baraga, Ljubljana**

Šelenburgova ul. 6./I. nadstr. Pisarniška oprema vedno v zalogi.

Barvni trakovi, karbon-indigo papir ter vse druge potrebščine.

JUGOEKSIM

Trgovska družba. **Vekoslav Pelc & dr.**
Eksport **LJUBLJANA** Import
Vegova ulica 8

Glavno zastopstvo za Slovenijo in zaloga
mlina „UNION“ Osijek

TRGOVINA

s špecijskim, kolonijalnim, materijalnim blagom,
dešalnimi, poljskimi pridelki, lesom in lesnimi iz-
delki na debelo in drobno